

МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра економіки та міжнародних економічних відносин

ЗАТВЕРДЖЕНО
протокол засідання кафедри
«31» серпня 2021 року № 1

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВКПП 2.2.4. Міжнародна економічна безпека

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Освітньо-професійна програма Міжнародна економіка

(назва)

спеціальність 051 Економіка

(код та найменування спеціальності)

спеціалізація _____

(назва спеціалізації)

факультет економіко-правовий

(назва факультету)

2021– 2022 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Міжнародна економічна безпека» для здобувачів вищої освіти ОП «Міжнародна економіка» спеціальності 051 «Економіка».

Розробники:

К.е.н., доцент, доцент кафедри економіки та міжнародних економічних відносин МДУ Захарова
О.В.

(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

© Захарова О.В., 2021 рік

© Маріупольський державний університет, 2021 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		очна (денна) форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Кількість кредитів – 4	Галузь знань <i>05 Соціальні та поведінкові науки</i>	Вибіркова з циклу дисциплін професійної підготовки	
Модулів – 2	ОП <i>«Міжнародна економіка»</i> Спеціальність <i>051 Економіка</i>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		2-й	2-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання: <i>індивідуальне дослідне завдання</i>		Семестр	
Загальна кількість годин - 120		3-й	3-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 6,7 самостійної роботи студента – 13,3		Лекції	
		20 год.	8 год.
		Практичні, семінарські	
		20 год.	8 год.
	Лабораторні		
	-	-	
	Самостійна робота		
78 год.	102 год.		
Індивідуальні завдання:			
2 год.	2 год.		
Вид контролю: залік			
	Рівень вищої освіти: <i>Магістр</i>		

Примітка:

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми здобуття вищої освіти – 33,3%/66,3%

для заочної форми здобуття вищої освіти – 20%/80%

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: формування системи теоретичних знань та практичних навичок визначення характеристик, рівнів, складових, чинників, ризиків та загроз міжнародної економічної безпеки, а також застосування методів та показників оцінки стану економічної безпеки на рівні різних суб'єктів міжнародних економічних відносин і міжнародного бізнесу, розробки системи моніторингу та механізмів забезпечення підвищення рівня міжнародної економічної безпеки.

Завдання: набуття системних знань щодо сучасної системи міжнародної економічної безпеки, класифікації та обґрунтування особливостей прояву загроз та ризиків міжнародної економічної безпеки, оцінки стану економічної безпеки різних суб'єктів міжнародних економічних відносин, у тому числі у розрізі окремих функціональних складових, та його впливу на процеси, що відбуваються у світі на глобальному, регіональному та національному рівнях.

Місце навчальної дисципліни в освітній програмі: обов'язкова з циклу дисциплін професійної підготовки.

Передумови для вивчення дисципліни: вивчається після вивчення дисциплін «Міжнародний

інноваційно-інвестиційний менеджмент», «Корпоративна соціальна відповідальність», «Міжнародні стратегії економічного розвитку», «Глобалізація і регіональний економічний розвиток», «Міжнародна економічна статистика», отримання знання застосовуються при проведенні досліджень в рамках науково-дослідної практики та кваліфікаційної роботи.

Компетентності та результати навчання.

Інтегральна компетентність	Здатність визначати та розв'язувати складні економічні задачі та проблеми, приймати відповідні аналітичні та управлінські рішення у сфері економіки або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов та вимог.
Загальні компетентності	ЗК-1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК-2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК-8. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	СК-1. Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій для обґрунтування стратегії розвитку економічних суб'єктів та пов'язаних з цим управлінських рішень. СК-3. Здатність збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв'язання комплексних економічних проблем, робити на їх основі обґрунтовані висновки. СК-5. Здатність визначати ключові тренди соціально-економічного та людського розвитку. СК-10. Здатність до розробки сценаріїв і стратегій розвитку соціально-економічних систем.
Результати навчання	РН-1. Формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем. РН-2. Розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності. РН-9. Збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань. РН-12. Визначати та критично оцінювати стан та тенденції соціально-економічного розвитку, формувати та аналізувати моделі економічних систем та процесів. РН-15. Розробляти сценарії і стратегії розвитку соціально-економічних систем.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Теоретико-методологічні основи міжнародної економічної безпеки.

Тема 1. Концепт економічної безпеки.

Тема 2. Система міжнародної економічної безпеки: структура, моделі та основні властивості.

Тема 3. Міжнародне безпекове середовище.

Тема 4. Детермінанти та індикатори економічної безпеки країн.

Тема 5. Економічні виміри безпекового розвитку країн.

Тема 6. Соціальна складова забезпечення економічної безпеки країн.

Тема 7. Екологічні індикатори в системі економічної безпеки країн

Змістовний модуль 2. Економічні виміри формування безпекового середовища країн

ЄС.

Тема 8. Особливості європейської системи економічної безпеки.

Тема 9. Інституціональні засади формування безпекових країн ЄС.

Тема 10. Практики європейських країн в галузі створення та впровадження ефективних безпекових стратегій.

Тема 11. Компаративний безпековий профіль країн ЄС.

Змістовний модуль 3. Позиції України в міжнародному та європейському безпековому середовищі.

Тема 12. Безпекова компонента стратегії економічного розвитку України

Тема 13. Оцінка рівня економічної безпеки України.

Тема 14. Співпраця ЄС та України у напрямку пошуку оптимальних рішень забезпечення високого рівня економічної безпеки.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	очна (денна) форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовний модуль 1. Теоретико-методологічні основи міжнародної економічної безпеки.												
Тема 1. Концепт економічної безпеки.	8	1	1			6	7	1				6
Тема 2. Система міжнародної економічної безпеки: структура, моделі та основні властивості.	8	1	1			6	7	1				6
Тема 3. Міжнародне безпекове середовище.	8	1	1			6	7	1				6
Тема 4. Детермінанти та індикатори економічної безпеки країн.	8	1	1			6	7	1				6
Тема 5. Економічні виміри безпекового розвитку країн.	10	2	2			6	9	1	2			6
Тема 6. Соціальна складова забезпечення економічної безпеки країн.	9	2	1			6	9	1	2			6
Тема 7. Екологічні індикатори в системі економічної безпеки країн	9	2	1			6	9	1	2			6
Разом за змістовим модулем 1	60	10	8			42	55	7	6			42
Змістовний модуль 2. Економічні виміри формування безпекового середовища країн ЄС.												
Тема 8. Особливості європейської системи економічної безпеки.	8	1	2			5	10					10
Тема 9. Інституціональні засади формування безпекових країн ЄС.	6	1				5	10					10
Тема 10. Практики європейських країн в галузі створення та впровадження ефективних безпекових стратегій.	9	2	2			5	10					10
Тема 11. Компаративний безпековий профіль країн ЄС.	9	2	2			5	10					10
Разом за змістовим модулем 2	32	6	6			20	40					40
Змістовний модуль 3. Позиції України в міжнародному та європейському безпековому середовищі.												
Тема 12. Безпекова компонента стратегії економічного розвитку	8	1	2			5	9	1	2			6

України													
Тема 13. Оцінка рівня економічної безпеки України.	9	2	2			5	6						6
Тема 14. Співпраця ЄС та України у напрямку пошуку оптимальних рішень забезпечення високого рівня економічної безпеки.	9	1	2			6	8						8
Разом за змістовим модулем 3	26	4	6			16	23	1	2				20
Усього годин	118	20	20	-	-	78	118	8	16	-	-		102
Модуль 2													
Індивідуальне дослідне завдання	2	-	-	-	2	-	2					2	-
Усього годин	120	20	20	-	2	78	120	8	8	-	2		102

5. Перелік тем і зміст практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми та стислий зміст роботи	Мета роботи	Кількість годин Денна/заочна	Результат навчання (РН) за ОП
1	Тема 1. Концепт економічної безпеки. <i>Співбесіда за теоретичними питаннями</i>	Вивчення теоретичних основ концепту «міжнародна економічна безпека»	1/-	РН8, РН9, РН13, РН18
2	Тема 2. Система міжнародної економічної безпеки: структура, моделі та основні властивості. <i>Співбесіда за теоретичними питаннями</i>		1/-	РН8, РН9, РН13, РН18
3	Тема 3. Міжнародне безпекове середовище. <i>Співбесіда за теоретичними питаннями</i>	Формування знань щодо особливостей міжнародного безпекового середовища:	1/-	РН8, РН9, РН13, РН18
4	Тема 4. Детермінанти та індикатори економічної безпеки країн. <i>Дискусія за поставленими питаннями</i>	елементів, умов розвитку, детермінант та ключових індикаторів.	1/-	РН8, РН9, РН13, РН18
5	Тема 5. Економічні виміри безпекового розвитку країн. <i>Обговорення теоретичних питань та виконання практичних завдань</i>	Дослідження основних вимірів економічної безпеки країн світу за напрямками сталого розвитку: економічні,	2/2	РН8, РН9, РН13, РН18
6	Тема 6. Соціальна складова забезпечення економічної безпеки країн. <i>Обговорення теоретичних питань та виконання практичних завдань</i>	соціальні, екологічні.	1/2	РН8, РН9, РН13, РН18
7	Тема 7. Екологічні індикатори в системі економічної безпеки країн <i>Обговорення теоретичних питань та виконання практичних завдань</i>		1/2	РН8, РН9, РН13, РН18
8	Тема 8. Особливості європейської системи економічної безпеки. <i>Дискусія за поставленими питаннями</i>	Дослідження європейської регіональної системи економічної безпеки.	2/-	РН8, РН9, РН13, РН18
9	Тема 9. Інституціональні засади формування безпекових країн ЄС. <i>Дискусія за поставленими питаннями</i>	Вивчення інституціональних засад формування безпекового середовища країн ЄС.	-/-	РН8, РН9, РН13, РН18
10	Тема 10. Практики європейських країн в галузі створення та впровадження ефективних безпекових стратегій. <i>Презентації результатів досліджень здобувачів</i>	Вивчення європейських практик розробки та впровадження стратегії безпеки.	2/-	РН8, РН9, РН13, РН18

11	Тема 11. Компаративний безпековий профіль країн ЄС. <i>Презентації результатів досліджень здобувачів</i>	Проведення комплексної аналітичної оцінки рівня економічної безпеки країн ЄС	2/-	PH8, PH9, PH13, PH18
12	Тема 12. Безпекова компонента стратегії економічного розвитку України <i>Дискусія за поставленими питаннями</i>	Вивчення особливостей формування системи економічної безпеки України.	2/2	PH8, PH9, PH13, PH18
13	Тема 13. Оцінка рівня економічної безпеки України. <i>Презентації результатів досліджень здобувачів</i>	Проведення оцінки рівня економічної безпеки за функціональними складовими. Напрями	2/-	PH8, PH9, PH13, PH18
14	Тема 14. Співпраця ЄС та України у напрямку пошуку оптимальних рішень забезпечення високого рівня економічної безпеки. <i>Презентації результатів досліджень здобувачів</i>	розвитку співпраці України з країнами ЄС в сфері забезпечення економічної безпеки	2/-	PH8, PH9, PH13, PH18

6. Самостійна робота

№ з/п	Зміст роботи	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Підготовка до лекційних занять	10	10
2.	Підготовка до семінарських занять	10	10
3.	Опрацювання додаткових теоретичних питань. Розв'язання практичних завдань	10	15
4.	Опрацювання нормативних документів з безпекової проблематики (України, країни ЄС).	15	15
5.	Робота з міжнародними базами статистичної інформації (пошук безпекових індикаторів для оцінки рівня безпеки)	5	15
6.	Виконання індивідуального завдання. Представлення результатів у вигляді презентації	15	22
7.	Опрацювання змісту безпекових стратегій країн ЄС та України	13	15
	Разом	78	102

7. Індивідуальні завдання

Індивідуальне завдання передбачає проведення здобувачами науково-дослідної роботи за наступними завданнями:

Завдання 1. Провести оцінку сучасного стану економічної безпеки країни ЄС (на вибір студента).

Оцінка має бути реалізована за такими напрямками та відповідно включати такі аспекти:

1. Сутнісні засади економічної безпеки країни (*розкрити: сутність та властивості (характеристики) поняття «економічна безпека», рівні та складові економічної безпеки*)

2. Інституціональні аспекти формування системи економічної безпеки (*розкрити: нормативно-правова база у країні, яка регулює питання забезпечення економічної безпеки, загальноєвропейські нормативні практики забезпечення економічної безпеки, інститути (органи державного управління), які координують чи реалізують політику в сфері економічної безпеки*)

3. Внутрішні та зовнішні загрози економічній безпеці країни (*розкрити: відповідно до сучасного стану економічного розвитку країни, які внутрішні та зовнішні чинники створюють*

загрозу економічній безпеці країни) При проведенні аналізу скористатися «The Global Risks Report 2021»

4. Оцінка чинників (індикаторів) економічної безпеки країни (розкрити: проаналізувати, за якими показниками в країні оцінюється рівень економічної безпеки)

5. Стратегія забезпечення економічної безпеки (дослідити, чи розроблено в країні стратегію економічної безпеки, вказати коли прийнято чи переглянуто такий документ, які аспекти в ньому викладено).

Завдання 2. Проаналізувати глобальні детермінанти сучасного економічного розвитку країн світу. Визначити характер їх впливу на рівень міжнародної економічної безпеки. Для виконання завдання скористатися «The Global Risks Report 2021» (<https://www.weforum.org/reports/the-global-risks-report-2021>)

8. Методи навчання

В процесі навчання використовуються словесні методи: лекція, лекція-дискусія; наочні: демонстрація матеріалу за допомогою мультимедіа засобів; практичні: розрахункові завдання, аналітично-дослідні завдання, робота зі статистичними базами даних. Основними формами навчання є лекції, семінарські заняття, самостійна робота студентів.

У освітньому процесі використовуються елементи дистанційного навчання. Навчальні матеріали та засоби поточного контролю (у формі тестування) розміщено у курсі на навчальному порталі МДУ Moodle (<http://moodle.mdu.in.ua/course/view.php?id=7816>). У разі необхідності організації викладання дисципліни повністю в дистанційному режимі всі аудиторні заняття проводяться он-лайн з допомогою Zoom (посилання надано у навчальному курсі на Moodle).

9. Засоби діагностики результатів навчання

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських та індивідуальних занять у вигляді теоретичних співбесід, обговорення результатів розв'язання практичних (аналітичних) завдань та написання студентами поточних контрольних робіт, у вигляді тестування студентів за основними розділами курсу, захисту індивідуального науково-дослідного завдання.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання після вивчення навчальної дисципліни у формі заліку. Залік проводиться у вигляді підсумкового тестування (50 тестових питань).

10. Критерії оцінювання

Критерії оцінювання поточного контролю знань здобувачів вищої освіти

Бали за окремий вид навчальної діяльності (за шкалою 1-5)	Критерії оцінювання
5	Здобувач вищої освіти в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі завдання.
4	Здобувач вищої освіти достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обгрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість завдань.

3	Здобувач вищої освіти в цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину завдань.
2	Здобувач вищої освіти не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість завдань.
1	Здобувач вищої освіти частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі завдання.

Критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти на семінарському/лабораторному занятті

Бали за окремий вид навчальної діяльності	Критерії оцінювання навчальних досягнень
0 балів	відсутність на занятті з поважної чи неповажної причини; відмова від відповіді на запитання за змістом теми
1 бал	фрагментарне відтворення незначної частини навчального матеріалу;
2 бали	відтворення менше половини навчального матеріалу; відсутність правильної відповіді на додаткові запитання або відмова від відповіді на них.
3 бали	демонстрація знань і розуміння основних положень навчального матеріалу з теми, правильна, але недостатньо обґрунтована відповідь; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак містить неточності.
4 бали	демонстрація глибоких, міцних знань; аргументоване використання набутих знань у нестандартних ситуаціях;
5 балів	Повне відтворення навчального матеріалу; самостійний аналіз, оцінка, узагальнення навчального матеріалу; повна та логічна відповідь на додаткові запитання за змістом теми.

Критерії оцінювання підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти
Залік оцінюється у 50 балів: 1 бал за кожну вірну відповідь на тестове завдання.

11. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Вид роботи	Кількість годин денна/заочна	Обсяг кредитів	Кількість балів
Змістовний модуль 1. Теоретико-методологічні основи міжнародної економічної безпеки.			
Тема 1. Концепт економічної безпеки.	8/7	1	15
лекційні	1/1		
практичні/семінарські/ лабораторні заняття	1/-		
самостійна робота	6/6		
Тема 2. Система міжнародної економічної безпеки: структура, моделі та основні властивості.	8/7		
лекційні	1/1		
практичні/семінарські/ лабораторні заняття	1/-		
самостійна робота	6/6		

Тема 3. Міжнародне безпекове середовище.	8/7		
лекційні	1/1		
практичні/семінарські/ лабораторні заняття	1/-		
самостійна робота	6/6		
Тема 4. Детермінанти та індикатори економічної безпеки країн.	8/7		
лекційні	1/1		
практичні/семінарські/ лабораторні заняття	1/-		
самостійна робота	6/6		
Тема 5. Економічні виміри безпекового розвитку країн.	10/9		
лекційні	2/1		
практичні/семінарські/ лабораторні заняття	2/2		
самостійна робота	6/6		
Тема 6. Соціальна складова забезпечення економічної безпеки країн.	9/9		
лекційні	2/1		
практичні/семінарські/ лабораторні заняття	1/2		
самостійна робота	6/6		
Тема 7. Екологічні індикатори в системі економічної безпеки країн	9/9		
лекційні	2/1		
практичні/семінарські/ лабораторні заняття	1/2		
самостійна робота	6/6		
Змістовний модуль 2. Економічні виміри формування безпекового середовища країн ЄС.			
Тема 8. Особливості європейської системи економічної безпеки.	8/10		
лекційні	1/-		
практичні/семінарські/ лабораторні заняття	2/-		
самостійна робота	5/10		
Тема 9. Інституціональні засади формування безпекових країн ЄС.	6/10		
лекційні	1/-		
практичні/семінарські/ лабораторні заняття	-/-		
самостійна робота	5/10		
Тема 10. Практики європейських країн в галузі створення та впровадження ефективних безпекових стратегій.	9/10	1	15
лекційні	2/-		
практичні/семінарські/ лабораторні заняття	2/-		
самостійна робота	5/10		
Тема 11. Компаративний безпековий профіль країн ЄС.	9/10		
лекційні	2/-		
практичні/семінарські/ лабораторні заняття	2/-		
самостійна робота	5/10		
Змістовний модуль 3. Позиції України в міжнародному та європейському безпековому середовищі.			
Тема 12. Безпекова компонента стратегії економічного розвитку України	8/9		
лекційні	1/1	0,5	10
практичні/семінарські/	2/2		

лабораторні заняття			
самостійна робота	5/6		
Тема 13. Оцінка рівня економічної безпеки України.	9/6		
лекційні	2/-		
практичні/семінарські/ лабораторні заняття	2/-		
самостійна робота	5/6		
Тема 14. Співпраця ЄС та України у напрямку пошуку оптимальних рішень забезпечення високого рівня економічної безпеки.	9/8		
лекційні	1/-		
практичні/семінарські/ лабораторні заняття	2/-		
самостійна робота	6/8		
Виконання індивідуального розрахункового завдання	<i>включено в</i>	0,5	10
Підготовка і складання заліку	<i>СР</i>	1	50
Підсумок	120	4	100

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всівиди навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		Залік
90 – 100	A	зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення

Викладання дисципліни (проведення лекцій і семінарських занять) передбачає аудиторію з мультимедійною дошкою або проектором. Виконання практичних (аналітично-розрахункових) робіт студентами передбачає використання лабораторії з персональними комп'ютерами із доступом до мережі Інтернет (для отримання статистичних даних) та програмою MS Excel (для обробки даних).

За умов дистанційного навчання – персональні комп'ютери з пакетом Microsoft Office та програмою Zoom, з доступом до Навчального порталу МДУ.

13. Рекомендовані джерела інформації

Обов'язкова література

1. Глобальна та національна безпека: підручник/авт. кол.: В.І. Абрамов., Г.П. Ситник, В.Ф. Смолянчук ; за заг. ред. Г.П. Ситника. – Київ: НАДУ, 2016. – 784с. <https://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2017/11/Navchalniy-posibnik-GPNB.pdf>

2. Грибніненко О. М. Міжнародна економічна безпека в контексті сталого розвитку. Монографія. Д: Середняк Т. К., 2020. 434 с.

3. Економічна безпека держави: сутність та напрями формування : монографія / Л. С. Шевченко, О. А. Гриценко, С. М. Макуха та ін.; за ред. д-ра екон. наук, проф. Л. С. Шевченко. Харків: Право, 2009. 312 с.

4. Економічна безпека України : проблеми та пріоритети зміцнення : монографія / З. С. Варналій, Д. Д. Буркальцева, О. С. Наєнко та ін. ; за заг. ред. проф. З. С. Варналія. Київ : Знання України, 2011. 299 с.

5. Економічна безпека України: монографія / В.Г. Федоренко, І.М. Грищенко, О.Ф. Новікова та ін. ; за ред. В.Г. Федоренка, І.М. Грищенко, Т.Є. Воронкової. Київ : ТОВ «ДКС центр», 2017. 462 с.
6. Кавун С. В. Система економічної безпеки: методологічні та методичні засади: монографія. Харків: ХНЕУ, 2009. 300 с.
7. Коломієць О. В. Концепт міжнародної безпеки в контексті глобалізації: монографія. Київ : Вид-во КиМУ, 2013. 427 с.
8. Конкурентні стратегії безпеки розвитку України у глобальному середовищі : монографія / ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долишнього НАН України»; за заг. ред. А. І. Мокія. – Львів, 2019. – 872 с. <http://ird.gov.ua/irdp/p20190011.pdf>
9. Маргасова В. Г. Система забезпечення стійкості національної економіки та її безпеки: теорія, методологія, практика управління: монографія. Чернігів: Десна Поліграф, 2014. 416 с.
10. Новікова О. Ф., Сидорчук О. Г., Панькова О. В. та ін. Стан та перспективи соціальної безпеки в Україні: експертні оцінки : монографія. Київ ; Львів: ЛРІДУ НАДУ, 2018. 184 с. URL: http://www.lvivacademy.com/download_2018/stan.pdf
11. Парахонський Б.О., Яворська Г.М., Резнікова О.О. Міжнародне безпекове середовище: виклики і загрози національній безпеці України / за ред. К.А. Кононенка. Київ: НІСД, 2013. 56 с.
12. Формування міжнародної економічної безпеки в сучасних умовах: Монографія / За заг. ред. О.В. Булатової. – Маріуполь: МДУ, 2020. – 255 с

Додаткова література

1. Власюк О. С. Теорія і практика економічної безпеки в системі науки про економіку. Національний інститут проблем міжнародної безпеки при Раді національної безпеки і оборони України. Київ: Вид-во «Лібра», 2008. 48 с.
2. Власюк Т.О. Зовнішньоторговельна безпека України: тенденції, виклики та напрями забезпечення: монографія. Запоріжжя: ФОП Макашанов В.В., 2018. 340 с.
3. Глобальні тенденції і перспективи: світова економіка та Україна. / наук.ред. В.Юрчишин. Київ: Заповіт, 2018. 202 с.
4. Грибіненко О.М. Міжнародна економічна безпека: детермінанти та складові розвитку. *Економіка та держава*. 2019. № 12. С. 121–126. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6806.2019.12.121>
5. Грибіненко О.М. Міжнародна економічна безпека: оцінка сучасного середовища, глобальні тренди та ризик-фактор. *Економічний простір: Збірник наукових праць*. 2019. № 149. С. 19-39. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2020.2.71>
6. Загрози економічній безпеці України: сутність, оцінювання та механізм упередження [монографія] / С. В. Онищенко, О. А. Пугач. – Полтава: ПолтНТУ, 2015. – 337 с.
7. Захарова О.В. Особливості забезпечення економічної безпеки регіонів в умовах нестабільного зовнішнього середовища / О. В. Захарова // Вісник Маріупольського державного університету. Серія : Економіка. – 2019. – Вип. 17. – С. 25-40.
8. Качинський А.Б. 2013 Індикатори національної безпеки: визначення та застосування їх граничних значень: монографія. К.: НІСД. 104 с.
9. Прогнозування індикаторів, порогових значень та рівня економічної безпеки України у середньостроковій перспективі; аналіт. доп./ Ю.М. Харазішвілі, Є.В. Дронь. – К.: НІСД, 2014. – 117 с.
10. Bulatova O. Financial indicators in the system of economic security of the world countries / O. Hrybinenko, O. Bulatova, O. Zakharova // 11th International Scientific Conference “Business and Management 2020”, May 7–8, 2020, Vilnius, LITHUANIA Section: Contemporary Business Management: Challenges and Opportunities. – pp. 273-28
11. Bulatova O. The impact of global financial transformations on the economic security of Central and Eastern European countries / O. Bulatova, T. Shabelnyk, Y. Chentukov, T. Marena // Public and Municipal Finance. – 2020. - Volume 9, Issue 1. – P.1-13.
12. Bulatova O., Hrybinenko O., Zakharova O. Evaluation of demographic component of countries' economic security // Business, Management and Education, (2020). 18(2). P. 307-330 (SCOPUS).

13. Bulatova Olena, Trofymenko Mykola, Karpenko Oleksandr, Fedorov Eduard The external component of national economic security // Przegląd Strategiczny. – 2020, Issue 13. - P.425-437. DOI: 10.14746/ps.2020.1.26 (SCOPUS).

14. Zakharova O., Bezzubchenko O., Mityushkina K., Nikolenko T. Assessment of countries' international investment activity in the context of ensuring economic security. / Problems and Perspectives in Management. 2020. 18(4). P. 72-84

14. Політика навчальної дисципліни

1. Академічна доброчесність здобувачів є важливою умовою для опанування результатів навчання за навчальною дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролю.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- Самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;

- Посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- Дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

- Надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

МДУ виступає за дотримання принципів академічної доброчесності, тому обов'язково використовується сервіс з перевірки робіт здобувачів вищої освіти на плагіат – Unicheck, а також доступний безкоштовний сервіс, який здійснює перевірку на плагіат письмових робіт – EduBirdie <https://edubirdie.com/perevirka-na-plagiat>.

Порушенням академічної доброчесності, згідно із Законом України «Про освіту» (ст. 42 п. 4) вважається:

- **академічний плагіат** – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та / або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;

- **самоплагіат** – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;

- **фабрикація** – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;

- **фальсифікація** – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;

- **списування** – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;

- **обман** – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;

- **хабарництво** – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;

- **необ'єктивне оцінювання** – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

Наведений перелік не є остаточно вичерпним і не охоплює всіх діянь, що можуть містити ознаки порушення академічної доброчесності.

За порушення академічної доброчесності здобувачі вищої освіти можуть бути притягнені до наступної академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (поточний, підсумковий контроль, залік, іспит тощо);

- проведення додаткової перевірки всіх робіт авторства порушника;

- позбавлення наданих МДУ пільг з оплати навчання;
- оголошення догани із занесенням до особової справи порушника;
- відрахування з МДУ;
- інші, відповідно до вимог чинного законодавства та нормативних локальних актів МДУ.

Більш детально тут

Анкетування з академ доброчесності: <https://docs.google.com/forms/d/1VHzYkdFEGivtVl-dsENos1SCDRHfUpGialYklgQK8j0/edit>

2. Здобувач має право на оскарження процедури проведення та результатів контрольних заходів згідно Положення про організацію контролю та оцінювання успішності навчання здобувачів вищої освіти в МДУ.

3. Участь в анкетуванні. Наприкінці навчального семестру здобувачам буде запропоновано заповнити анонімну анкету щодо якості викладання вивчених навчальних дисциплін.

Заповнення анкети є важливою для вдосконалення освітнього процесу та системи внутрішнього забезпечення якості освіти МДУ та дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати вашу думку стосовно покращення змісту навчальних дисциплін.

4. Неформальна освіта. Це освіта, яка здобувається, як правило, за освітніми програмами та не передбачає присудження визнаних державою освітніх кваліфікацій за рівнями освіти, але може завершуватися присвоєнням професійних та/або присудженням часткових освітніх кваліфікацій. Здобувач вищої освіти, який виявив бажання щодо визнання результатів, отриманих у неформальній освіті, звертається із відповідною заявою про визнання результатів, отриманих у неформальній освіті, в цілому для навчальної дисципліни /змістового модулю /практичних завдань з навчальної дисципліни/ завдань з практики тощо для здобувачів вищої освіти, до деканату факультету, на якому викладається навчальна дисципліна. Процедура зарахування здійснюється згідно Порядку визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті МДУ.

15. Загальна інформація про навчальну дисципліну

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Назва навчальної дисципліни	Міжнародна економічна безпека
Освітня програма	Міжнародна економіка
Рівень вищої освіти	Магістр
Кафедра, яка здійснює викладання	Кафедра економіки та міжнародних економічних відносин
Викладач ПІБ, посада	Захарова Ольга Володимирівна, к.е.н, доцент
Електронна адреса викладача	o.zakharova@mdu.in.ua
Консультації (дата, час, можливості он-лайн консультування)	Що четверга 15.30-16.30 (каб. 316, ЕПФ) або дистанційно (платформа Zoom)
Посилання на сторінку навчальної дисципліни на Навчальному порталі МДУ	http://moodle.mdu.in.ua/course/view.php?id=7816
Компетентності та програмні результати навчання	<p>Інтегральна компетентність: Здатність визначати та розв'язувати складні економічні задачі та проблеми, приймати відповідні аналітичні та управлінські рішення у сфері економіки або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов та вимог.</p> <p>Загальні компетентності: ЗК-1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК-2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК-8. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.</p> <p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності: СК-1. Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій для обґрунтування стратегії розвитку економічних суб'єктів та пов'язаних з цим управлінських рішень. СК-3. Здатність збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв'язання комплексних економічних проблем, робити на їх основі обґрунтовані висновки. СК-5. Здатність визначати ключові тренди соціально-економічного та людського розвитку. СК-10. Здатність до розробки сценаріїв і стратегій розвитку соціально-економічних систем.</p> <p>Результати навчання: РН-1. Формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем. РН-2. Розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення</p>

	<p>з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності.</p> <p>РН-9. Збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань.</p> <p>РН-12. Визначати та критично оцінювати стан та тенденції соціально-економічного розвитку, формувати та аналізувати моделі економічних систем та процесів.</p> <p>РН-15. Розробляти сценарії і стратегії розвитку соціально-економічних систем.</p>
--	--

Семестр(и) вивчення	Обсяг (години/кредити)	Кількість аудиторних годин денна/заочна		Кількість, види індивідуальних завдань	Форма контролю
		лекції	семінарські заняття		
III семестр	120/4	20/8	20/8	індивідуальне дослідне завдання	залік

Завідувач кафедри

Юрій ЧЕНТУКОВ

Гарант ОП

Юрій МАКОГОН